

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/13303-1
Saksbehandler Marius Thoresen

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	23.04.2025
Fylkestinget	06.05.2025

Rullering av handlingsprogram til Regionplan Lister 2030

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget vedtar at handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030 rulleres.
2. Fylkestinget vedtar fremdriftsplan og opplegg for medvirkning slik det er beskrevet i saken.

Vedlegg

Vedlegg 1 Aktivitetsplan rullere HP RP Lister 2030

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår å rullere handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030, vedtatt i 2021. Gjennom arbeidet i planteam kommer det frem at dagens handlingsprogram er utdatert (21-24) og at flere av tiltakene mangler 0-punktsmåling, indikatorer for å måle utviklingen og har en uklar ansvarsfordeling. Dette i sum gjør det vanskelig å følge opp dagens handlingsprogram på en god måte.

Saksopplysninger

Regionplan Lister 2030, vedtatt av Agder fylkesting 16. februar 2021, er et felles styringsdokument for de seks kommunene i Lister-samarbeidet; Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Kvinesdal, Lyngdal og Sirdal. Hovedmålet med Regionplan Lister 2030 er å utvikle Lister til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode og likeverdige levekår. Planen er utarbeidet etter ønske fra kommunene selv. Den er en «frittstående oppfølger» av Listerplanen 1998 og Listerplanen 2006. God erfaring med de tidligere planene gjør at kommunene ser seg tjent med å ha et slikt verktøy for å utvikle regionen videre.

Planen er delt inn i fire temakapitler, der hvert kapittel tar for seg utfordringer og muligheter, fremtidsbilde 2030 og mål mot 2030. De ulike kapitlene og målene i hvert kapittel er som følger:

- Kapittel 1: Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter. Kultur
 - Mål 1.1 - Etablerte by-, bygdesentra og grender er styrket og bidrar til å redusere levekårsforskjeller.
 - Mål 1.2 - Regionens rike natur- og kulturressurser utvikles og brukes på en bærekraftig måte gjennom hele året.
 - Mål 1.3 - Sunne, inkluderende utemiljø og turstier er tilrettelagt for alle.
 - Mål 1.4 - Lister er en synlig og utadrettet region, som er attraktiv for bosetting, besøk og bedriftsetablering.
 - Mål 1.5 - Kultur-, kunst- og fritidstilbudet i regionen er styrket.
- Kapittel 2: Verdiskaping, bærekraft og likestilling.
 - Mål 2.1 - Lister har en variert og bærekraftig næringsstruktur med nye etableringer i privat og offentlig sektor.
 - Mål 2.2 - Regionen, og arbeidslivet, er inkluderende, mangfoldig og likestilt.
 - Mål 2.3 - Lister har fortsatt et sterkt interkommunalt samarbeid.
 - Mål 2.4 - Regionen har tatt en sterk posisjon i det grønne skiftet og preges i høy grad av sirkulærøkonomi.
 - Mål 2.5 - Lister har bidratt til å styrke Agder som en allsidig reiselivsregion.
- Kapittel 3: Transport, kommunikasjon og samfunnssikkerhet
 - Mål 3.1 - Bolig- og næringsområder, spredt bebyggelse, og nye fleksible mobilitetsløsninger er lokalisert og utformet slik at de bidrar til å redusere transportbehovet og fremme økt bruk av kollektivtransport, sykkel og gange.
 - Mål 3.2 - Det er etablert miljøvennlige, effektive, sikre og universelt utformede mobilitetsløsninger.
 - Mål 3.3 - Alle togstasjonene i regionen er opprettholdt, og bruk av jernbanen for personer og gods har økt.
 - Mål 3.4 - Nødvendig infrastruktur for et lavutslippssamfunn er bygd ut.
 - Mål 3.5 - Det er etablert en infrastruktur for transport og kommunikasjon som er robust, har god kapasitet og er tilpasset klimaendringer og ekstremsituasjoner.
- Kapittel 4: Utdanning, kompetanse og tjenesteinnovasjon

- Mål 4.1 - Listerregionen har tilgang til den kompetansen som arbeidslivet har behov for. Yrkesfaglige utdanninger er viktige i Listerregionen. Innvandreres kompetanse tas i bruk.
- Mål 4.2 - Andelen av befolkningen med universitets- og høyskoleutdanning er den samme som i Agder som helhet, og forskjellen i utdanningsnivå og -valg mellom kvinner og menn minker år for år.
- Mål 4.3 - Andelen barn og ungdom som har behov for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning er lavere enn i 2020.
- Mål 4.4 - Lister har minskende sosial ulikhet i helse og økende skår på målinger for livsmestring og folkehelse.
- Mål 4.5 - Regionen løser tradisjonelle oppgaver på nye og ressurseffektive måter. Tjenestene oppleves som gode og individuelt tilpasset.

Etter ønske fra Listersamarbeidet er planen utarbeidet som en regional plan i tråd med plan- og bygningsloven. Ifølge lovkommentaren til plan- og bygningsloven er det fylkestinget som regional planmyndighet som vurderer behovet for rullering av et handlingsprogram til en regional plan.

I oppfølgingen av Regionplan Lister 2030 har Agder fylkeskommune satt ned et planteam som har ansvar for å følge opp tiltakene i handlingsprogrammet, vurdere måloppnåelse, og sikre en rød tråd mellom plan, handlingsprogram, økonomiplan, virksomhetsplaner og rapportering. Planteamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger i fylkeskommunen som berøres av mål og tiltak i Regionplan Lister 2030, hvor arbeidet har vært ledet av avdeling for samskaping og internasjonalisering. I tillegg til det interne planteamet har også regionen selv blitt representert i arbeidet med to representanter fra Lister interkommunale politiske råd og Lister plan- og næringsnettverk, i det som har blitt kalt et utvidet planteam. Det utvidede planteamet har totalt hatt 3 møter i perioden desember 24-mars 25.

En av hovedoppgavene til planteamet har vært å utarbeide en gapanalyse, som viser gapet mellom hvor vi er i dag og hvor vi ønsker å være. Dette er gjort på både målene i planen og tiltakene. I eventuell rullering av handlingsprogrammet er det kun tiltakene som er aktuelle for endring, mens målene vil stå som de er i dag.

Utvidet planteams gjennomgang av tiltakene viser at de ulike tiltakene har svært ulik gjennomføringsgrad. Noen følges godt opp, mens det er noe usikkerhet om hvordan andre følges opp. Flere av tiltakene har også en ordlyd som gjør det krevende å følge opp. Felles for de fleste tiltakene er at de er vanskelige å måle og det mangler både 0-punktsmåling og indikatorer som gjør det vanskelig å vite om utviklingen går i riktig retning. Det har frem til nå vært litt uklart hvem av aktørene involvert som jobber med, og har ansvaret for, de ulike tiltakene. Lister interkommunale politiske råd har frem til nå hatt mye av oppfølgingsansvaret for planen, hvor det i mange av tiltakene har vært lite kobling mot konkret ansvar og ressurser. Videre viser tilbakemeldinger fra regionen selv, gjennom arbeidet i utvidet planteam, at det er flere av tiltakene som ikke er like relevante i dag som når de ble utformet i 2020/2021.

Med bakgrunn i dette er konklusjonen at fylkeskommunen bør prioritere å rullere handlingsprogrammet for Regionplan Lister med oppstart i vår og med mål om endelig vedtatt handlingsprogram 2026-30 i løpet av våren 2026. Det er behov for å ha en tydeligere ansvarsfordeling av tiltakene for å kunne koble dette opp mot handlings- og økonomiplanen til Agder fylkeskommune (de tiltak fylkeskommunen er ansvarlig for å følge opp). Det er også viktig å se Regionplan Lister 2030 i sammenheng med andre regionale planer og strategier. Det nye handlingsprogrammet skal ivareta den tidligere vedtatte strukturen for oppfølging av planen, hvor for eksempel Listertinget skal foreslå årlige prioriteringer av tiltakene. Frem til nytt handlingsprogram er vedtatt vil dagens handlingsprogram (2021-2024) være gjeldende.

Vedlegg 1 viser et utkast til fremdriftsplan for arbeidet med rullering av handlingsprogrammet. Oppsummert så er de viktigste milepælene:

- Politisk behandling av høringsforslag til handlingsprogrammet: Oktober 25
- Høringsperiode: November 25-januar 26
- Endelig vedtak nytt handlingsprogram: April/mai 26

I tillegg er det ønskelig å legge til rette for medvirkningsaktiviteter i Listerregionen med involverte aktører. I fremdriftsplanen forslås det at det gjennomføres fire slike arbeidsverksted i regionen, knyttet opp til de fire kapitlene i planen, der aktuelle kommuner og andre aktører involveres. Etter planen skal disse arbeidsverkstedene gjennomføres i perioden mai-august, der ansatte i fylkeskommunen står for selve gjennomføringen. Det må imidlertid tas et lite forbehold om ressursituasjonen i administrasjonen i den pågående omstillingsprosessen tillater dette eller om en vil være nødt til å nedskalere antall arbeidsverksteder, alternativt slå sammen noen av dem.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren er enig med vurderingene som planteamet har gjort når det gjelder status for tiltakene i gjeldende handlingsprogram og behovet for rullering av det. Behovet for rullering oppsummeres slik:

- Utdatert handlingsprogram (2021-2024)
- Manglende 0-punktsmåling og indikator i dagens tiltak
- Uklar ansvarsfordeling gjør det vanskelig å knytte tiltak opp mot kommunale og fylkeskommunale handlings- og økonomiplaner
- Manglende kobling mot andre planer
- Tiltak som ikke lenger er relevante

Regionplan Agder 2030

Regionplan Lister 2030 ble lagt tett opp til forrige Regionplan Agder 2030, med mål om å utdype og konkretisere regionplanens mål og gjennomgående perspektiver tilpasset for Listerregionen. Regionplan Lister 2030 henger også tett sammen med den reviderte Regionplan Agder 2030. Hovedmålet er nesten likelydende som i Regionplan Agder, og satsingsområdene er også tilnærmet like. Planene drar derfor i samme retning. Et nytt handlingsprogram til Regionplan Lister 2030 vil bidra til et fornyet engasjement, lokalt eierskap og dermed til en bedre oppfølging av Regionplan Lister.

Listerregionen har i forbindelse med oppfølgingen av planen jobbet for at flere skal flytte til Lister, spesielt barnefamilier. I fremtidsbildet for 2030 står det at Lister er en region der det er godt for barn og unge å vokse opp og ta utdanning.

Økonomiske konsekvenser

Det vil kreve interne ressurser å gjennomføre rulleringen av handlingsprogrammet, i form av arbeidsinnsats. Anslagsvis er det behov for en plankoordinator som har deler av sin stilling dedikert til arbeidet, som vil variere etter aktivitet. Deler av planteamet vil også måtte dedikere deler av sin stilling til gjennomføring av rulleringen. I tillegg vil det kreve midler til å gjennomføre medvirkningsarbeidet i Listerregionen.

Konklusjon

Med bakgrunn i tilbakemeldinger fra Listerregionen og arbeidet i utvidet planteam, anbefaler fylkeskommunedirektøren at fylkestinget vedtar å rullere handlingsprogrammet til Regionplan Lister 2030.

Kristiansand, 07.04.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør